

RTET 2011 (Level-II)

भाषा-I : संस्कृत भाषा

1. 'व' व्यञ्जनस्य उच्चारणस्थानम् अस्ति-

- (अ) कण्ठोष्ठम् (ब) कण्ठ-तालु
(स) दन्तोष्ठम् (द) जिह्वामूलम् (स)

विशेष - वकारस्य दन्तोष्ठम्

2. तवर्गस्य उच्चारणस्थानं भवति-

- (अ) नासिका (ब) मूर्धा
(स) कण्ठः (द) दन्ताः (द)

विशेष - लृ-तु-ल-सानां दन्ताः

3. 'अ' स्वरस्य उच्चारणस्थानम् अस्ति-

- (अ) ओष्ठौ (ब) कण्ठः
(स) दन्ताः (द) मुखम् (ब)

विशेष - अ-कु-ह-विसर्जनीयानां कण्ठः

4. 'मूर्धा' उच्चारणस्थानम् अस्ति -

- (अ) वकारस्य (ब) षकारस्य
(स) ककारस्य (द) पकारस्य (ब)

विशेष - ऋ-टु-र-षाणां मूर्धा

5. 'हरि' शब्दस्य द्वितीया विभक्ति बहुवचने रूपं भवति-

- (अ) हरिम् (ब) हरी
(स) हरिन् (द) हरीन् (द)

विशेष - द्वितीया विभक्ति - हरिम् हरी हरीन्

6. 'नदी' शब्दस्य चतुर्थी विभक्ति एकवचने रूपं भवति-

- (अ) नदीम् (ब) नद्या
(स) नद्यै (द) नद्याम् (स)

विशेष - चतुर्थी विभक्ति - नद्यै नदीभ्याम् नदीभ्यः

7. 'कस्माद्' इति रूपमस्ति-

- (अ) द्वितीया विभक्ति - एकवचनस्य
(ब) तृतीया विभक्ति - एकवचनस्य
(स) चतुर्थी विभक्ति - एकवचनस्य
(द) पंचमी विभक्ति - एकवचनस्य (द)

8. 'एकस्मै बालकाय फलं यच्छ' रेखांकित पदे विभक्तिः अस्ति-

- (अ) प्रथमा (ब) द्वितीया
(स) तृतीया (द) चतुर्थी (द)

9. 'सर्वे बालकाः जलं पिबन्ति ।' रेखांकितं पदमस्ति -

- (अ) प्रथमपुरुषस्य एकवचनम्
(ब) प्रथमपुरुषस्य बहुवचनम्
(स) मध्यमपुरुषस्य बहुवचनम्
(द) उत्तमपुरुषस्य एकवचनम् (ब)

विशेष - प्रथम पुरुष → पिबति पिबतः पिबन्ति

10. 'स्था' धातोः लट्लकारे मध्यमपुरुषस्य बहुवचने रूपं भवति -

- (अ) स्थास्यसि (ब) स्थास्यथ
(स) तिष्ठथः (द) तिष्ठथ (द)

विशेष - मध्यमपुरुषः → तिष्ठसि तिष्ठथः तिष्ठथ

11. 'लभ्' धातोः लोट् लकारे उत्तमपुरुष बहुवचनं भवति -

- (अ) लभन्ताम् (ब) लभै
(स) लभावहै (द) लभामहै (द)

विशेष - उत्तम पुरुष → लभै लभावहै लभामहै

12. 'वयम् आत्मानं जयेम।' रेखाङ्कितपदम् अस्ति

- (अ) विधिलिङ्लकारस्य मध्यमपुरुष बहुवचनम्
(ब) विधिलिङ्लकारस्य उत्तमपुरुष बहुवचनम्
(स) विधिलिङ्लकारस्य उत्तमपुरुष एकवचनम्
(द) विधिलिङ्लकारस्य प्रथमपुरुष एकवचनम् (ब)

विशेष - उत्तम पुरुष → जयेयम् जयेव जयेम

13. सः बधिरः। अत्र रिक्तस्थाने शुद्धरूपं भविष्यति-

- (अ) कर्णाय (ब) कर्णेन
(स) कर्णात् (द) कर्णस्य (ब)

विशेष - सूत्रम् → येनाङ्गविकारः → येनाङ्गेन विकृतेन अङ्गिनः विकारः लक्ष्यते, ततः तृतीया स्यात्।

14. रामः मूर्खेण ईर्ष्यति। रेखाङ्कितपदे शुद्धरूपं भविष्यति -

- (अ) मूर्खम् (ब) मूर्खाय
(स) मूर्खात् (द) मूर्खस्य (ब)

विशेष - क्रुधद्गृहेष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः → क्रुध्, द्रुह्, ईर्ष्य् और असूय् - अर्थ वाली धातुओं का प्रयोग होने पर, जिसके प्रति कोप दिखाया जाये, उसकी संप्रदान संज्ञा होती है।

15. सीता जनकं सह विद्यालयं गच्छति। रेखाङ्कितपदे शुद्धरूपमस्ति

- (अ) जनकेन (ब) जनकाय
(स) जनकात् (द) जनकस्य (अ)

विशेष - सहयुक्तेऽप्रधाने

16. 'नमः स्वस्तिस्वाहास्वधा' योगे विभक्तिः भवति -

- (अ) प्रथमा (ब) तृतीया
(स) चतुर्थी (द) पंचमी (स)

विशेष - नमः, स्वस्ति, स्वाहा, स्वधा, अलम् और वषट् के योग में, चतुर्थी विभक्ति होती है।

17. 'राजपुरुषः' अस्मिन् पदे समासः अस्ति -

- (अ) अव्ययीभाव (ब) तत्पुरुषः
(स) कर्मधारयः (द) द्वन्द्वः (ब)

विशेष - राज्ञः पुरुषः → राजन् उस् पुरुष सु

18. 'घनश्यामः' अस्य समासस्य विग्रहः अस्ति -

- (अ) घनः च श्यामः च (ब) घन इव श्यामः
(स) श्यामः इव घनः (द) घने श्यामः (ब)

19. 'त्रिभुवनम्' अत्र समासः अस्ति -

- (अ) कर्मधारयः (ब) तत्पुरुषः
(स) बहुव्रीहिः (द) द्विगुः (द)

विशेष - सङ्ख्यापूर्वो द्विगुः

20. प्रायेणोभयपदार्थप्रधानो समासः भवति -

- (अ) द्वन्द्वः (ब) तत्पुरुषः
(स) द्विगुः (द) बहुव्रीहिः (अ)

21. 'चयनम्' अस्य शब्दस्य संधिविच्छेदः अस्ति -

- (अ) च + अयनम् (ब) चि + अयनम्
(स) चे + अयनम् (द) चे + यनम् (स)

विशेष - एचोऽयवायावः → अयादि सन्धि

22. 'देव + ऐश्वर्यम्' अत्र संधिः भविष्यति -

- (अ) देवेश्वर्यम् (ब) देवैश्वर्यम्
(स) देवश्वर्यम् (द) देवऽवर्यम् (ब)

विशेष - वृद्धिरेचि → वृद्धि सन्धि

23. 'पेष्ठा' अत्र संधिः अस्ति -

- (अ) श्चुत्व (ब) ष्टुत्व
(स) जशत्व (द) पूर्वरूप (ब)

विशेष - ष्टुना ष्टुः → पेष् + ता = पेष्ठा

24. 'शिवोऽर्च्यः' अत्र संधिविच्छेदः अस्ति -

- (अ) शिवः + अर्च्यः (ब) शिवा + अर्च्यः
(स) शिवि + अर्च्यः (द) शिव + आर्च्यः (अ)

25. दुर्जनः सज्जनस्य अपकरोति। रेखाङ्कितपदे उपसर्गः धातुश्च स्तः

- (अ) अप + कृ (ब) अपा + कृ
(स) अप + कर् (द) अपा + कर् (अ)

26. सीता स्नानं कृत्वा देवालयं गच्छति।

रेखाङ्कितपदे धातुः प्रत्ययश्च स्तः

- (अ) कृ + क्त्वा (ब) कृ + ल्यप्
(स) क्री + तुमुन् (द) क्री + क्त्वा (अ)

27. 'कथयितुम्' अत्र धातुः प्रत्ययश्च स्तः

- (अ) कथ् + तुमुन् (ब) कथ् + ल्यप्
(स) कथय् + तुमुन् (द) कथि + ल्यप् (अ)

28. पवनः वहति। रिक्तस्थाने अव्ययस्य शुद्धरूपं भविष्यति

- (अ) कुत्रम् (ब) कुत्र
(स) कुत्रा (द) कुत्रे (ब)

29. "गोपाल मोहन से चतुर है" इत्यस्य संस्कृतानुवादः अस्ति

- (अ) गोपालस्य मोहनः चतुरतरः
(ब) गोपालः मोहनेन चतुरतरः
(स) गोपालः मोहनाय चतुरतरः
(द) गोपालः मोहनात् चतुरतरः (द)

30. 'वे सब संस्कृत पढ़ें' अस्य वाक्यस्य संस्कृतानुवादः अस्ति -

- (अ) ते संस्कृतं पठन्ति (ब) ते संस्कृतं पठन्तु
(स) यूयं संस्कृतं पठथ (द) वयं संस्कृतं पठामः (ब)

□□□

For Indian GK, Rajasthan GK, Subjective Knowledge Educational Psychology, Sanskrit, Hindi etc.

Follow Website → www.gkabhi.in

Subscribe Youtube → www.youtube.com/ekanshstudy

Subscribe Youtube → <https://www.youtube.com/c/GKAbhi>